

Gentiaan

Afdelingsblad IVN Oost-Achterhoek

Nummer 115 Zomer 2019

Verslagen met veel foto's van o.a. de activiteiten van de afgelopen maanden
en andere wetenswaardigheden

Afdelingsinformatie

Voorzitter

Vacant

Vice-voorzitter

Jan Dirk Focker Kamperweg 7, 7137 PA Lieveelde
tel.: 06-54798164 jdfocker@kpnmail.nl

Secretaris

Henk Wiggers De Savornin Lohmanstraat 12,
7103 GW Winterswijk
tel.: 06-20120995 ivn-oostachterhoek@ziggo.nl

Penningmeester

Ron Krabben Kardinaal de Jongstraat 37, 7131
XS Lichtenvoorde
tel.: 0544-372612 r.krabben2@upcmail.nl

LEDEN

Annet Elburg 3e Gasthuisstraat 16, 7101 ED Winterswijk
tel.: 0543-769021 elburga@xs4all.nl

André Hendriks Dorpsstraat 85, 7136 LJ Ziewent
tel.: 0544-352043 wopereismirjam223@gmail.com

Anke Hollink Huikert 17a, 7161 GJ Neede (Tevens
vertrouwenspersoon)

tel.: 0545-291109 johnenankenhollink@hetnet.nl

Kay ten Barge Eikenlaan 106, 7151

WS Eibergen

tel.: 0545-473690 kaytenbarga@gmail.com

Contributies

Leden € 24,00 Huisgenoten € 11,00 Jeugdleden € 12,00

Donateurs min. € 11,00

Bankrekening: NL88RABO0316440116 t.n.v. IVN

Werkgroepen

Landschapsbeheer

Johnny Hollink Huikert 17a, 7161 GJ Neede

tel.: 0545-291109 johnenankenhollink@hetnet.nl

Promotie

Kay ten Barge Eikenlaan 106, 7151 WS

Eibergen

tel.: 0545-473690 kaytenbarga@gmail.com

Thema-avonden

Lies Jacobs Looweg 8, 7152 AL Eibergen

tel.: 0545-473279 jacobsrolden@gmail.com

Vleermuizen

Anke Hollink Huikert 17a, 7161 GJ Neede

tel.: 0545-291109 johnenankenhollink@hetnet.nl

Wandelingen

André Hendriks Dorpsstraat 85, 7136 LJ Ziewent

tel.: 0544-352043 wopereismirjam223@gmail.com

Planten

Jan Dirk Focker Kamperweg 7, 7137 PA Lieveelde

tel.: 06-54798164 jdfocker@kpnmail.nl

Website

Patrick Schoenmakers

tel.: 06-28045346 webmasterivnoostachterhoek@gmail.com

(advertentie)

Webwinkel voor schapen en werkhonden producten.

Begrazing met schapen in de Achterhoek en Twente.

Lezingen en workshops op het gebied van schapenhouderij. Tevens jaaropleiding tot Schaapherder.

Hans & Greet Abbink

06-52466124 - info@schapenhoeve.nl

 facebook.com/schapenhoeve

Gentiaan

IVN Oost Achterhoek - 115

Voorwoord

Terwijl ik dit schrijf beleven we de heetste dag ooit gemeten! Mag hopen dat de temperatuur weer wat genormaliseerd is als u dit leest. De laatste excursie waar ik één van de gidsen was ging naar het Zwillbrocker Venn. Weer reuze leuk. Veel belangstelling. En ook hier stond alles in het teken van de hitte. Het halve Venn is verdroogd! En de vos maar eieren happen! Geen flamingojongens dus en weinig kokmeeuwen. Maar wij laten ons ook door de hitte niet uit het veld slaan. Het IVN Oost-Achterhoek blijft volop in beweging! Onderstaand een korte bloemlezing.

Gidsencursus:

Het blijft een feest. De vijfde gidsencursus alweer! Met wederom een prima begeleidingsteam, bevlogen docenten en hele goede en bovenal enthousiaste cursisten. Ze lopen stage bij diverse werkgroepen en het bestuur. Daar krijgen wij nou ook weer energie van! Volgend jaar zomer studeren ze af. En we hopen dan natuurlijk weer van al die aanstekelijke energie te mogen gaan profiteren!

Thema avonden (i.s.m. de KNNV):

Loopt als een trein. Afgelopen keer met Gejo Wassink over de oehoe in Winterswijk was ook weer een succes! Het programma voor volgend jaar is alweer bijna klaar.

Plantenwerkgroep (i.s.m. de KNNV):

Het derde jaar alweer. Zéven stagiairs uit de gidsencursus die actief meedoen. Veel bijzondere plekjes met speciale plantjes passeren de revue. Op 2 september gaat het nog een keer naar Bekendelle.

Een cursus planten wil de werkgroep in 2021 organiseren in de hoop dat er dan ook nieuwe gidsen meedoen.

Lees verder op de volgende pagina.

- 2 Afdelingsinformatie
- 3 Voorwoord
- 4 Voorstellen webmaster
- 5 Weerpraatje
- 7 De bladluis
- 8 Thema-avonden
- 9 Wandelingen
- 14 De torenvalk
- 15 Bloeknoppen en zaaddozen
- 20 Vragenderveen
- 22 Kees vertelt
- 23 Agenda

Colofon

Gentiaan nummer 115: Augustus 2019

De Gentiaan verschijnt drie maal per jaar in april, augustus en december.

De redactie van de Gentiaan bestaat uit:

Els van Dijk, Marco Boekelder, Auke Hoekstra en Kees de Rooij.
Eindredactie: Frans Bomer, Havekortweide

9, 7152 KJ Eibergen, tel: 0545-472457.

E-mail: redactiegentiaan@gmail.com.

Sluitingsdatum voor kopij van het volgende nummer: 15 november 2019.

(Kopij digitaal aanleveren als platte tekst zonder opmaak. Foto's

als losse jpg-bestanden in hoge resolutie.

Maximale omvang van de bijdragen: ongeveer 500 woorden.

Vervolg voorwoord

Natuurpark de Kronenkamp in Neele:

Hoewel dit prachtige project inmiddels op uitstekende wijze wordt aangestuurd door Stichting de Kronenkamp, voelen we ons als mede-initiatiefnemer nog steeds zeer betrokken. Hoe spijtig was het dat de officiële opening in juni vanwege privéomstandigheden niet kon doorgaan. Hoe geweldig vordert het aan de andere kant allemaal. Als de opening later dit jaar alsnog plaats kan vinden, ziet het er vast helemaal uit als een plaatje!

Vacatures:

We zijn nog op zoek naar mensen die de PR-werkgroep vorm zouden willen geven, mensen die de koffie tijdens de wandelingen zouden willen verzorgen en een voorzitter.

En dan hebben we het nog niet over al die 'normale' activiteiten: vleermuisexcursies, enorme hoeveelheden werk verricht door landschapsbeheer, de steeds mooiere Genti-aan, de website, onze facebookpagina, de excursies, het scholenproject, etc., etc. etc. We blijven volop in beweging....

• Jan Dirk Focker

Even voorstellen

AUTEUR: PATRICK SCHOENMAKERS

Dag, mijn naam is Patrick Schoenmakers en middels deze korte introductie wil ik me graag even aan u voorstellen. Ik ben 46 jaar en zowel geboren als getogen in Noord-Brabant. Na enkele omzwervingen woon ik nu, samen met mijn vrouw en onze hond, zo'n twee jaar met heel veel plezier in Winterswijk-Kotten. In mijn vrije tijd hou ik er van om een stukje te gaan hardlopen of bezig te zijn met fotografie en natuurlijk zijn er ook regelmatig wel klusjes in en rond huis die de nodige aandacht verdienen.

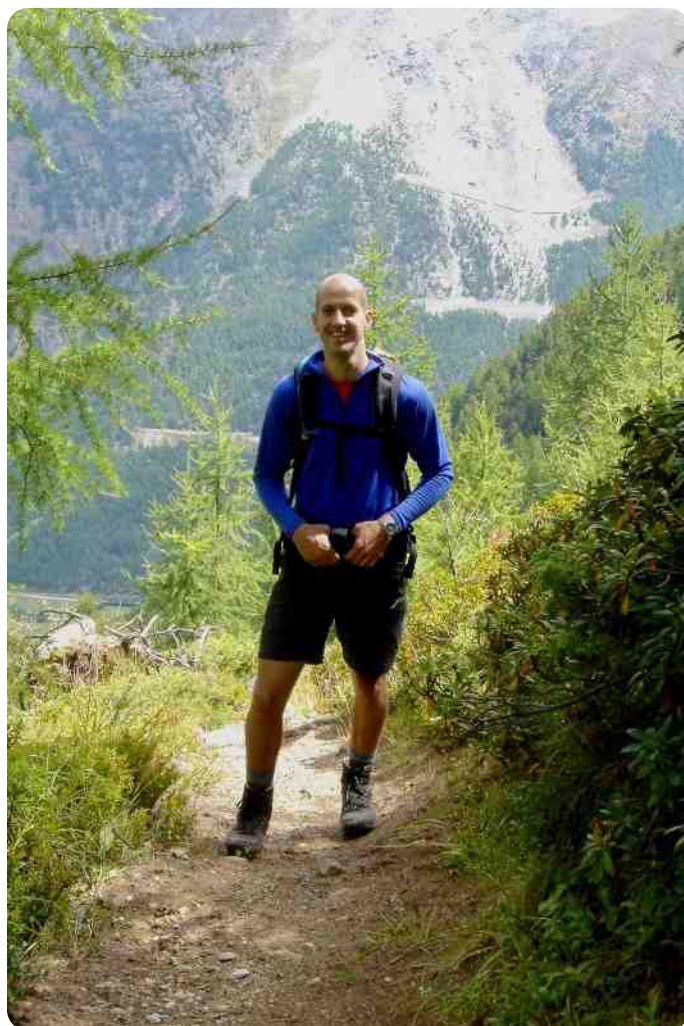
Ik heb van jongs af aan altijd al wel met veel plezier regelmatig tijd in de natuur doorgebracht, maar sinds ik in het mooie buitengebied van Winterswijk woon, is mijn interesse en enthousiasme omtrent de natuur in zijn algemeenheid en met name voor vogels in een kleine stroomversnelling gekomen. Ik ben dan ook pas recent lid geworden van de afdeling Oost-Achterhoek van het IVN, maar omdat het me leuk lijkt om als lid tevens een actieve bijdrage te leveren, heb ik me bij het bestuur aangemeld om de taken van de huidige beheerder van de website Fred Groothuis op me te nemen.

Ik wil bij deze dan ook graag van de gelegenheid gebruik maken om te vermelden, dat u in geval van vragen, suggesties of andere zaken omtrent de website uiteraard altijd contact met mij op kunt nemen. Mijn gegevens staan vermeld bij de 'afdelingsinformatie' aan het begin van dit blad.

Helaas ben ik door de onregelmatigheid van mijn werk telefonisch soms niet bereikbaar, maar natuurlijk is er de mogelijkheid om een voicemail in te spreken of een email te sturen en dan zal ik daar zo snel mogelijk op reageren.

Rest mij niets anders dan als afsluiting van deze introductie Fred te bedanken voor de afgelopen twee jaar dat hij als lid van een andere afdeling toch zo vriendelijk is geweest om de website en alles daaromtrent draaiende te houden. Ik zal uiteraard mijn best doen om deze werkzaamheden zo goed mogelijk voort te zetten en wie weet tot gauw bij een van de activiteiten...!

Groet,
Patrick

Weerpraatje zomer 2019

AUTEUR: AUKE HOEKSTRA

Meestal is het een stukje uit de boeken van Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen van J.Buisman waar ik over schrijf.

Maar deze keer korte stukjes over het weer en de uitschieters. Er is altijd van alles te beleven.

Terwijl ik dit stukje schrijf op 23 juli zitten we midden in een hittegolf.

Nederland zucht onder de hitte.

Dit hoor ik zopas als nieuws op de radio. En dat klopt helemaal. Zo hoor je over hitteplannen, code oranje en geel van KNMI.

Het oude temperatuurrecord dat stond op 38,6 °C in Warnsveld van 75 jaar geleden bestaat al niet meer. Trouwens, dit KNMI station te Warnsveld is er ook niet meer! Vandaag 24 juli 2019 is het nieuwe record gesneuveld en is het 39,3 °C geworden in Eindhoven.

Morgen 25 juli 2019 is het weer anders.

Vorig jaar 2018 hadden we op 25 juli ook te maken met een hittegolf.

40 °C grens overschreden.

Vandaag 25 juli voor de 1e keer 40 °C in Nederland.

Het zat er aan te komen en het is gelukt. Hupsel had 40,2 ook vl. Twente 40,2 en Gilze-Rijen had max. 40,8 °C. En dat voor de eerste keer van 3 eeuwen metingen.

Lichtende nachtwolken.

Op 21 juni 2019 waren in vrijwel heel Nederland de lichtende wolken 's nachts te zien. Ze waren extreem helder en al ruim voor 23.00 uur zichtbaar. Tot diep in de nacht waren de wolken te zien aan de noordelijke horizon, alwaar ze uiteindelijk uit het zicht verdwenen toen de zon ver genoeg onder de horizon stond.

Ze waren in de noordelijke richting te zien, maar let op de hoogte is op ongeveer 85 km, dus vele malen hoger dan de gewone wolken. Ze ontstaan bij zeer lage temperaturen, tussen de min 90 en 145 °C. De wolken bestaan uit waterdamp als een laagje rijp afzet op uiterst kleine deeltjes. De rijp die de deeltjes omhult reflecteert het zonlicht, waardoor het lijkt alsof de wolken oplichten.

In Nederland zijn lichtende nachtwolken relatief zeldzaam. De kans om ze te zien is tussen begin juni en eind juli. En alleen als hoog in de atmosfeer het koud genoeg is en de zon niet te diep onder de noordelijke horizon verdwijnt. (bron KNMI van Jacob Kuiper)

Zelf heb ik ze niet gezien, was eigenlijk te lui om in de nacht op te staan, waar ik nu spijt van heb.

Extreme buien over ons land.

De onweersbuien van 4 en 5 juni waren sensationeel. Op 4 juni was er zelfs lokaal sprake van een tornado-outbreak. Op 5 juni ging het 's avonds los. Vooral in een strook over het oostelijke deel van het groene hart van Amsterdam naar het noorden was er enorme windschade. Maar hier in het oosten en in de Achterhoek waren wel veel windstoten, maar geen neerslag.

Hoe worden tropische stormen genoemd.

De tropische stormen in de verschillende wereldzeeën hebben zo hun eigen namen.

In het Caribische gebied : HURRICANE

In de Verenigde Staten : HURRICANE

In het gebied van de Indische Oceaan : CYCLOON

In het Verre Oosten : TYFOON

En rond Australië : WILLE-WILLIE.

DROOGTE houdt aan.

De droge zomer en herfst van 2018 liggen nog vers in het geheugen

Op 1 oktober 2018 maakte het KNMI de balans op van het tekort aan water dat er in de voorgaande zes maanden was ontstaan. In Nederland was het neerslagtekort opgelopen tot 250 a 300 mm. Normaal ligt het tekort begin oktober tussen de 60 tot 80 mm.

Het verschil, ruwweg 200 mm, veroorzaakte grote droogteproblemen voor de natuur en de landbouw.

Vanaf 1 april 2019 start de KNMI opnieuw met het berekenen van het tekort/overschot.

De maanden april en mei 2019 verlopen opnieuw te droog. Van 1 april tot 1 juni 2019 is het tekort opgelopen tot 90 mm. Dus totaal is het tekort alweer opgelopen tot circa 270 mm.

De meteorologische zomer (juni en juli en augustus) levert normaal zo'n 225 mm neerslag op. Dit lukt waarschijnlijk niet meer.

OM HET NEERSLAGTEKORT TE COMPENSEREN ZOU DEZE ZOMER MINSTENS 585 MM REGEN MOETEN VALLEN.

NATUUR.

Deze situatie is slecht voor de natuur. Maar ook voor de dieren is het veel te warm. Gras groeit er niet meer. De weilanden blijven kaal staan. Ook met de bossen gaat het zo slecht. De bomen krijgen te weinig water. Aan de berken zie je dat het eerst, het blad valt al af.

HOE ONTSTAAT DIT EXTREME WEER ?

De aarde is al 2 °C warmer geworden.

Dat is de basis voor het verdere verloop. Kijken we naar de hittegolf van 25 juli 2019 . Hoe komt dat?

Dan moet het in Marokko en de buurlanden zo rond de Middellandse zee al warm zijn. Ook moet dan de wind uit het zuiden komen. Via Spanje en Frankrijk stroomt de warme lucht naar ons. Verder moeten er geen wolken zijn. Moet droog zijn. Ook moet er een hogedruk gebied in de buurt zijn (oosten).

Al deze voorwaarden zijn er nu, daarom zitten we nu in deze situatie. HITTEGOLF 2019...

Persoonlijk vind ik niets aan dit warme weer. Is mij te warm. Probeer het in huis koel te houden, door de zon te keren, gordijnen, luiken dicht. Toch is er spanning, halen we de 40 °C?

NIEUW FRANS HITTERECORD.

Nu we toch over de hitte hebben.

Frankrijk heeft op 24 juni 2019 de temperatuur gehaald van 45,9°C. Dit was in Le Gallargues – le- Montueux, nabij NIMES. Uiteindelijk werd er op 11 meetstations van Météo France (het Franse KNMI) het oude record overschreden. (bron Weerplaza).

Ja 45 °C kan ook .

TERSCHELLING ONDER WATER IN BORCULO.

Wat dichterbij huis is een regenbui de spelbreker in 't Galgenveld. op 20 juli.

Dit staat in Achterhoek Nieuws. Het zou die dag tegen de avond opklaren, gebeurde ook. Maar er was nog 1 onweersbui onderweg. Op Buienrader is veel te zien, maar soms zit het er ook naast. Op het laatste moment klopt het wel. De buienrader wordt pas actief als het regent. Daarvoor is niet te zien dat er regen komt. Was in Enschede en daar zag ik ineens die bui met onweer flitsen boven in de wolk.

Keek wel vreemd op omdat er ook tegelijk een ballon in de lucht was. Die mag pas de lucht in als er niets in de buurt

is dat de ballon kan hinderen.

Dit was even domme pech in Borculo. Dat er nog net een bui was en verder was alles helder.

Eindig nu maar met een spreuk.

SPREUK

Augustus – oogstmaand:

Stekende vliegen, dat kan niet liegen, zij voorspellen
REGEN allerwegen.

RGO makelaars

UW HUIS VERKOPEN ?

**Wij komen graag vrijblijvend bij u langs,
ook 's avonds en op zaterdag!**

Wilhelminastraat 7, Winterswijk
tel. 0543 - 53 18 80 www.rgomakelaars.nl

Kopij

Kopij voor het volgende nummer aanleveren voor
15 november 2019

De bladluis (Aphidoidea), een luizenleven?

AUTEUR: ELS VAN DIJK

Als u dit verhaaltje leest, is de plaag die bladluizen kunnen zijn wie weet alweer voorbij. Zeker in het voorjaar kunnen planten te lijden hebben onder deze insecten. Bladluizen zijn namelijk planteneters.

Je hebt ze in verschillende kleuren: groene, witte, zwarte, gele, rode en zelfs paarse bladluizen. Ze zijn zeer klein, zo'n 5 millimeter en hebben aan het achterlijf twee buisvormige organen, waaruit een vloeistof kan worden afgescheiden: de zogenaamde honingdauw. Daarin zit veel suiker. Mieren zijn er dol op, net als wespen, bijen en andere insecten.

Bladluizen zitten meestal op groeipunten van zowel jonge stengels als bloemknoppen. Daar zijn veel voedingsstoffen aanwezig voor de groei van de plant of knop, die luizen ook heerlijk vinden.

Als je bladluizen op planten ziet, zijn er ook vaak mieren actief.

Mieren eten geen bladluizen, maar verdedigen ze juist tegen lieveheersbeestjes en andere luizenvreters. Afblijven, het is onze honingdauw!

Bladluizen kunnen zonder te paren nakomelingen krijgen. De eitjes in de moeder zijn uiteindelijk al zo ver ontwikkeld, dat ze als kant en klare bladluisjes ter wereld komen.

En deze 'jongen' zijn binnen een week volwassen. Ze zijn dan ook alweer in staat om zelf nakomelingen te krijgen. Wel vijftien generaties kunnen luizen per jaar produceren! Dat gaat dus snel...

Er zijn twee soorten bladluizen: met en zonder vleugels. De eerste generatie is meestal vleugelloos, de generatie daarop is vaak wel van vleugels voorzien.

Hoe zit dat?

Als ze met velen zijn op een bepaalde plant, kan het te druk worden en de plant wordt minder aantrekkelijk voor ze. Het voedsel wordt schaars.

Dan kan het zijn dat de volgende generatie een ander slachtoffer (plant) zoekt om zich aan te goed te doen en het luchtruim kiest.

De oorspronkelijke plant inmiddels, verder in ontwikkeling, krijgt ondertussen steviger bladeren en is ook daarvoor minder aantrekkelijk voor de bladluis.

En opeens is de plaag over en zijn ze verdwenen!

Het is altijd lastig en vervelend om bloemknoppen van bijvoorbeeld, rozen of jonge planten aangevreten te zien worden door luizen.

Bestrijden, met gif of met een biologisch bestrijdingsmiddel is echter jammer.

Bladluizen vormen een belangrijke voedingsbron voor verschillende insecten en zijn zeker nuttig.

Maar zou je er toch vanaf willen, wat helpt is een gieter water erover: daar houden ze niet van!

Jasmijn aangetast door bladluizen

Verslag thema-avond woensdag 12 juni 2019

AUTEUR: LIES JACOBS

De Oehoe in de Achterhoek

De zaal is, zoals we inmiddels al gewend zijn in Winterswijk, goed gevuld met vogelliefhebbers. Gejo Wassink, aangekondigd als de “Oehoeprofessor”, is al sinds 2002 betrokken bij onderzoek en bescherming van de oehoe. Hij heeft een bureau op het gebied van natuuronderzoek en is tevens bestuurslid van de Oehoe Werkgroep Nederland. Met prachtige beelden en interessante verhalen nam hij ons mee in de wereld van deze grootste uilensoort.

Door bejaging was de oehoe tussen 1935 en 1965 in Duitsland praktisch uitgestorven. Dankzij herintroductie en een fokprogramma keerden ze daar terug. Ze staken de grens over en vonden in 1997 geschikte broedplaatsen in de Enci-groeve in Maastricht en in 2002 de steengroeve in Winterswijk.

Nu verspreidt de oehoe zich verder naar West-Nederland. De oehoewerkgroep krijgt dikwijls valse meldingen. Door onzekere waarneming van het formaat vindt verwisseling met de ransuil plaats. Deze laatste is echter twee keer zo klein, heeft een krans om de kop en weerhaakjes aan de veren. De oehoe heeft een spanwijdte van 160-170 cm, klauwen ter grootte van een mensenhand en nagels van 3-4 cm. En hoor je jongen piepen? Dan zijn het beslist geen oehoejongen want die piepen niet. Tammé ontsnapte oehoes (ze mogen gehouden worden!) zijn gewend aan mensen, proberen op ze te landen en/of vallen ze aan en komen dan in de publiciteit als “terror-oehoes”.

Van oorsprong zijn oehoes bergbewoners, maar ze voelen zich inmiddels op vele terreinen thuis. Gejo laat ons voorbeelden zien van nieuwe leefgebieden: steengroeven, zandafravingen, nesten op de bodem, oude haviksnesten, op silo's, bij de kunstmatige heuvels van vuilstortplaatsen, bij puinbrekers. De nieuwste trend zijn bosgebieden, als er maar rugdekking is, zoals een mantel van takken. Met eigenaren van commercieel gebruikte locaties worden oplossingen gezocht voor bescherming. Regelmatige activiteiten vormen geen belemmering, ze kunnen wennen aan geluiden en verlichting.

Ze bouwen geen nest, maar zoeken een richel, krabben een kuiltje. Door de goede schutkleur zijn ze moeilijk te

spotten, pluimpjes (dit zijn geen oren!) verraden de jongen. Met 6 à 7 weken springen de jongen naar beneden, ze vliegen dan nog niet, blijven op de grond.

Het voedsel van de oehoe bestaat vooral uit houtduiven (35%), postduiven, bruine ratten, egels, kraaien, meerkoeten en konijnen. Zelfs een jonge vos. Veren worden niet uitgetrokken, maar ingeslikt. Bij een egel wordt de sluitspier opengebeten en daarna wordt ie leeg-gelepeld. Uit een telling blijkt dat één broedpaar van mei tot november 276 kg vlees kan verorberen.

Zenderonderzoek levert ook hier weer veel informatie op. De Winterswijkse oehoes werden o.a. waargenomen in Montferland, Zutphen, Hoogeveen en Nijverdal.

In Nederland sterft 70% van de oehoes al in het eerste jaar. Een oehoe in gevangenschap kan wel 60 jaar worden, een vrije oehoe in natuurgebieden 21 jaar. Bij ons is de maximumleeftijd 5 à 6 jaar. Doodsoorzaken zijn het verkeer, gaas (waar met een flinke vaart tegenaan gevlogen wordt), algehele verzwakking en gif. De mannetjes lopen meer gevaar, ze foerageren verder. Ondanks al deze bedreigingen gaat het goed met de oehoe in de Achterhoek. Inmiddels zijn er 34 paren in Oost-Nederland, waarvan 4 in de omgeving van Winterswijk.

Nog meer informatie:
www.oehoewerkgroep.nl

Verslag wandeling Langs de Ramsbeek

AUTEUR: ESTHER GOORHUIS VAN DEN BERG

Deze keer een verslag van een wandeling en de voorbereiding daarop door een deelnemer aan de Gidsencursus.

Verslag van de wandeling 'Rammelen langs de Ramsbeek' op 18 en 19 mei 2019

GIDSEN: André (hoofdgids), Regina en Lies

Op zaterdagochtend 9.30 uur meldde ik mij bij de gidsen op de parkeerplaats.

Ook twee klasgenoten bleken deze wandeling als stage te hebben uitgekozen, namelijk Homme en Joost. Jan Willem, ook een klasgenoot, liep uit interesse mee.

De gidsen hebben ons eerst verteld waar je op moet letten als gids. Dingen zoals: jezelf voorstellen aan het begin van de wandeling, iets vertellen over de historie van het gebied en iets vertellen over de huidige situatie van het gebied. Belangrijk is ook de mensen zo te groeperen dat de gids het gezicht in de zon heeft, omdat anders de mensen jou als gids niet goed kunnen zien. Ook vertel je de groep dat het belangrijk is om op de paden te blijven en dat men voorzichtig moet zijn, daar waar ook ander verkeer aanwezig is. Verder is de ervaring van deze gidsen dat na de pauze, waarbij koffie/thee wordt aangeboden, de aandacht van de meeste mensen een beetje verslapt. In afwachting van de mensen die komen, wordt de groep in tweeën of drieën gesplitst. De afstand van de meeste wandelingen is meestal zo rond de 5 kilometer. De tijd die daarvoor staat is ongeveer 2,5 uur.

Dan gaan we op pad.

André vertelt ons een heleboel verschillende dingen over planten, kruiden, bloemen en struiken.

Wat leuk is om te weten is dat er bijvoorbeeld zo'n 150 soorten bramen voorkomen en dat elke periode één soort in bloei staat, wat natuurlijk erg interessant is voor de insecten die daarvan leven. De salomonszegel wordt in de Achterhoek 'mot met biggen' genoemd.

Er werd ook een stukje cultuurhistorie verteld over het Kerkloobos.

Burgemeester Smits van Eibergen liet na zijn dood in 1924 het Kerkloobos na aan de bevolking.

Het is een gebied van ongeveer 40 hectare grond, dat voor 1/3 uit naaldbomen, 1/3 uit gemengde bomen en 1/3 deel uit loofbomen bestaat. De oudste bomen stammen uit 1870. Er is een opvallend grote variatie bomen in het bos, zoals beuken, berken en eiken. Ook exoten zoals de douglas spar en de acacia zijn vertegenwoordigd. Het bos ligt op de overgang van een hoger gelegen gebied naar het Berkeldal. De bovenste laag van de bodem bestaat uit een dunne laag strooisel, met daaronder een zandlaag en daar weer onder kleileem. Hier zijn zelfs haaiantanden gevonden uit het Pliocene!! (5,333 tot 2,588 miljoen jaar geleden)

Het bos heeft een oppervlakkige waterstand. Aan de wortels van de bomen die zijn omgewaaid is goed te zien dat ze oppervlakkig zijn geworteld.

Tijdens de droogte is er nauwelijks water en daarom zijn er eind 19e eeuw greppels gegraven. Daardoor ontstonden dammetjes en deze worden rabatten genoemd. Op deze rabatten werden de bomen geplant, zodat ze tijdens de natte periode niet in het water stonden en tijdens de droogte water konden krijgen via de greppeltjes. Op deze rabatten staan veel eiken en berken, maar ook de elsgedijt goed op een rabat.

We gaan verder met de wandeling naar de overkant van het bos. We lopen een eind langs het fietspad, omdat daar de kanten weinig worden gemaaid en er dus heel veel soorten planten en kleine struiken voorkomen. De belangrijkste die we gezien hebben en gaan benoemen zijn: vogelmelk, robertskruid, look zonder look, grote muur, draadereprijs, akkerkool, klaverzuring, helmkruid, koninginnenkruid, valeriaan en de inheemse berenklauw.

We lopen daarna langs een gemeentelijke haag en André vertelt hier over de struiken en voorkomende rupsen en vlinders, waaronder het oranjetipje.

Dan komen we bij de Ramsbeek.

André vertelt over de nieuwe aanleg (ongeveer 8 jaar geleden), over de vistrap en de aangelegde meanders. Bij veel regenval in Duitsland wordt er water in opgevangen en is er ook nog een opvangdeel achter de dijk. Daardoor zijn er als het ware nieuwe stukjes natuur ontstaan, allemaal door Natura 2000 uitgevoerd. De vistrap stelt de vissen in staat om tegen de stroom in naar de hoger gelegen gebieden te zwemmen. Ook is voor de vissen de snelheid uit de stroom gehaald. Heel af en toe moet men deze stroom baggeren. De Ramsbeek heeft een middendoel: het is ecologisch en afvoerend en deze kaderrichtlijnen komen in heel Europa voor.

We zien in het water de fuut met jongen op haar rug, de kuifeenden en verschillende planten, zoals de bosbies, de gele lis en de ratelaar.

Na de Ramsbeek lopen we een stukje langs een bospad, waar we een plant spotten die op de rode lijst staat: de rankende duivelskervel. Deze plant is een éénjarige plant die behoort tot de papaverfamilie. Heel bijzonder dus!

Rankende duivelskervel

De pauze, waarbij koffie en thee kan worden gedronken, wordt gehouden niet ver van het eindpunt.

We lopen terug naar het einddoel. André vraagt of Joost, Homme en ik morgen het laatste deel van de wandeling willen 'gidsen', zodat hij voor de koffie kan zorgen.

Zondagmiddag om 13.45 uur zijn alle gidsen aanwezig en is het wachten op de mensen die meelopen.

Er komen ruim 30 mensen en de groep wordt opgedeeld in twee groepen. De ene groep gaat met Regina en Lies mee en de andere groep gaat met André mee.

Joost, Homme en ik zijn stagegidsen.

De wandeling gaat gemoedelijk en de mensen vinden het erg leuk om alle weetjes te horen over de verschillende onderwerpen. Na de koffiepauze mogen wij dus echt 'gidsen' zonder André. Ik vond het erg leuk om dingen te vertellen en de groep bleef goed geïnteresseerd. Ook Joost en Homme hebben hun aandeel gehad en zo kwamen we bij het eindpunt met de groep. Ik heb het een erg leuke ervaring gevonden en heb veel geleerd van de gidsen, zowel van Lies, Regina als van André. Alle gidsen hadden op hun eigen manier een verhaal te vertellen, waar ik op mijn beurt weer van heb geleerd. Een zeer leerzame en mooie ervaring die ik zeker niet had willen missen. Ook was het erg leuk om dit samen met mijn twee andere klasgenoten te delen.

Verslag vlinderwandeling van 16 juli 2019

AUTEUR: ANNEMARIE DAMVELD

Afwijkend ten opzichte van de normale verslagen is dit verslag in het Nedersaksisch. De auteur heeft dit meer gedaan (zie hiervoor de website www.trikker.nl). Veel leesplezier gewenst.

Pennevogels wandeling bie de steengroeve in Wenters.

Zundagmiddag, tied vuur 'n wandeling met de IVN Oost-Achterhoek.

Dizze moal nemt ze oons met op pennevogeljacht, bie de steengroeve in Wenters.

De gids vertelt eerst oaver 't onstaan van de steengroeve, den in 1932 as kalkwinning begonnen is.

Der bunt dree depe putten woar ze kalksteen oet-ehaald hebt en ene doarvan is nog in gebroek vuur de winning. Den kalksteen wördt gebroekt vuur de wegenbouw as vulmateriaal en vuur de landbouw as meststof en ie könt de kalksteen ok terug veenden in oen tandpasta.

In 'n andere put breudt de zeldzame oehoe en dit joar hef 't paartjen, dree kuukens groot ebracht.

't Gesteente dat op dizze stea vuurkump, stamt oet de geologische tied "Trias".

't Is onstaan zowat 240-236 miljoen joar terugge in 'n ondepe zee den te vergelieken is met onze waddenzee. Deur de plooiing van 't eardoppervlak en deurdat de loage hoaste verticaal verschuf, ligt de oaldere ofzettingen op dizze stea hoger dan woaraans.

't Gebeed is eankeld 2800 meter lang en 200 meter breed en zo'n 40 meter dikke en ie könt der fossielen veenden. Die vondsten könt schölpen wean, zoas "Myophora" mar 't könt ok botresten wean van veer soorten "Nothosaurus".

En mangs veen ie der gold, joa Wenters gold: "pyriet"

Wieleu wördt in-edeeld in dree tropkes van zeuven leu en goat elk op pad met 'n gids.

Oaver 'n zaandweg kuiert wieleu richting 't heksenbos, want doar bunt de vleenders.

't Heksenbos dankt zien naam an de jongens, die in de joaren dartig van de veurige eeuw in Wenters op natuurkamp gungen.

Heksenkroed, dat vake deur heksen gebroekt wördt, kump hier völle vuur.

't Is verneumd noar de toverkol Circe oet de Griekse mythologie.

De jongens deet hier op kamp kwamen, hebt veur meer plekken, roondumme Wenters, namen bedacht, zoas biejeurbeeld 't Nonnenvan an de Borkense baan.

In 't heksenbos loopt wieleu deur 't hoge grös en strukelt wieleu zowat oaver de brummelstruken, deet hier völle stoat.

't Is weendstille en de zonne kump der deur.

Tusken 't grös steet waterpepper, springzoad, tormentil, egelkopje en de dagskoekoeksblome.

Wat van die soorten planten stoat op de rooje lieste, mar komt in dizze omgeving völle vuur.

Wieters greujt der ok vleerbusken, oa de peterselievleerstroek, den neet völle vuurkump in Nederlaand, moar wal hier op de kalkgroond, woar ze good op greujt.

Bie 'n trop stekdiesel (akkerdistels) zee'w völle pennevogels.

Stekdiesel is 'n waardplante vuur völle verscheidene vleenders.

Zo vleendert de kleene iesvogel (kleine ijsvogel-vlinder) veurbie, ie könt um hoaste neet op de foto kriegen.

Dizze vleender steat op de rooje lieste, mar hier kump hee völle vuur, net as de keizersmantel, 'n mooien grote oranje vleender.

Den vlög ok steurig um onze heufden hen.

Vleenders op de foto knippen, is lastig, mar 'n poar he'k der toch vast-elegd.

Zoas de gehakkelde aurelia, kappele (dagpauwoog), schillewip (koolwitje) en de gelle schellemom (citroenvlinder).

Wieleu kuiert henig wieter oaver 't pad, good speurend noar de vleenders.

Dan loopt wieleu langs de slootkanten, tusken twee weilanden deur.

De ene kante van de sloot is emeajd en de aandere kante neet.

Dat doot ze vuur de kroepedeers (insecten) en de vleenders, vrogger meajden ze beiden kanten.

Der stoat ,an de ongemeajde kante, völle blomen zoas biejeurbeeld 't pierenkroed (boerenwormkruid), hierop zit nooit 'n vleender, bliekboar hoaldt ze neet van dizze plante.

Wieterop steet 't leaverkroed (leverkruid of koninginnenkruid).

Dizze plante hef twee namen, dat kump deur de tweede WO.

In den tied mocht den plante, van de bezetter, gin koninginnenkroed meer heten en veranderde de naam in Leaverkroed (leverkruid), mar de leu bleven 't gewoon koninginnenkroed neumen, lekker rebels.

De vleenders dee'w hier völle zeet fladderen bunt zand-oogjes, koevinkjes, dikkopjes, 't landkaartje en de distel-vleender.

Wiieters zingt de oavendpieperkes (krekels) in 't grös en tusken de horten (ratelaars).

In de weilanden um ons hen stoat peerden henig te groazen, onder de beumen.

Op de zaandweg zee'w de sporen van reeën.

In de omgeving van Wenters hebt ze 650 reeën eteld, mar 't könt er meer wean, waarschijnlijk roond de 800 stuks.

In de bossen veen ie dan ok vake de ligplekken van dizze dieren.

Wieleu zeet er twee wegrennen, met de koffiepauze, 'n mooi gezicht.

De vorst van Salm Salm hef ooit völle reeën loaten jagen.

Hee had zien hoalt loaten kappen en nije beumkes loaten planten, mar de reeën vratten um de beumkes op.

Hee hef 'n productiebos en hee was neet blie met die vretterije van de reeën.

Toen hef hee de jagers opdracht egeven um alle reeën dood te scheten.

In Duutslaand mag dat schienbaar, mar doardeer waren der in die tied ok meender reeën an dizze kante van de greanze.

Gelukkig is 't antal noe wier egreujd, de beumkes zult wal groter wean eworden, zodat de reeën neet meer zo völle ejaagd hoeft te worden.

Noa de pauze, goat wieleu 't bos wier in.

Dit bos woar wieleu deurhen loopt, is vuur de peerden-sport.

Hier kunt de leu oefenen met peerd en wagen en deur allerlei hindernissen mennen.

Langs de paden stoat völle brookbeazen (bosbessen), mar de tied van plukken is al veurbie.

Ok komt wieleu 'n boom tegen zoonder bast.

Hier is de letterzetter bezig ewest um gangen in de stam te greaven oonder de bast.

Meest van tied zit dit kroepedeer op spardennen, mar hier zat hee op 'n eekn.

De letterzetter kan zo 'n heel sparrenbos oet de tied helpen.

Langs 't bospad zee'w ok 'n aandere parasiet, eigenlijk is 't 'n halfparasiet; Hengel.

Hengel is 'n plant den oonder de beumen steet en parasiteert op de oale wortels van de boom, mar hee kan ok op ziene eigen wortels leaven.

Dizze plante kump neet völle vuur, mar hier steet hee wal geregeld an de kante van 't pad.

Waarschijnlijk hef dat ok met de drögte te maken, want dizze plant hoaldt van dreuge bosranden.

Oaver de drögte esprokken, wieleu loopt ok nog langes 'n meetpoal van 't waterschop.

't Waterschop meet hier 't grondwaterpeil.

An den poal zit 'n zender den nauwkeurig alles deurgef, zodat de leu precies wet, hoe hoog 't waterpeil nog is.

Deur de dreugte van veurig joar en dit joar is 't waterpeil al knap ezakt en wieleu mot nog mar ofwochten of 't ooit wier good kump.

At 't token joar wier zo dröge wördt, he'w echt 'n groot probleem.

Dan stoat wieleu wier op 't zaandpad woar a'w begonnen waren.

't Was 'n schiere wandeling, deur 'n machtig mooie omgeving.

Roond um Weenterswik bunt prachtige unieke stukjes natuur te veenden.

Vuur de wandelaar en vuur de fietser.

Geerne wil ik ofsluten met 'n gedicht: Verborgen minnebreef

Heimelijk oonder de bast van 'n spardanne

Beoefend hee den mooien dichterskeunst

Letter vuur letter...

Dichtsels oaver de leefde

Riemsels vol met veur

Woord vuur woord...

'n Minnebreef vol passie

Oet-egreaven in de boomstam

Regel vuur regel...

Töt de bast lös kump

Dan toont zich 't geheime gedichtenboek

Vers vuur vers...

ONTWERP, AANLEG EN ONDERHOUD VAN BELEVINGSVOLLE TUINEN

(0)545 - 292 568

POST@TUINENVANGEERDINK.NL

WWW.TUINENVANGEERDINK.NL

Hoveniersbedrijf:

- Aanleg
- Renovatie
- Onderhoud van tuinen

Groencentrum:

- Ruim assortiment planten
- Gereedschap
- Cadeaushop

Hoerinkstegge 5 Winterswijk Meddo 0543-569302

De Torenvalk (*Falco tinnunculus*)

AUTEUR: PATRICK SCHOENMAKERS

Ondanks dat de torenvalk in Nederland de eerste plaats van talrijkste roofvogel heeft moeten afstaan aan de buizerd, is het nog steeds een vogel die regelmatig wordt gezien in een open landschap met voldoende ruimte om te jagen.

Kenmerken

Het is een relatief kleine roofvogel, waarbij het vrouwtje gemiddeld iets groter is dan het mannetje en een maximale lengte kan bereiken van 38 centimeter. Verder is het zogenaamde “bidden”, waarbij hij stil in de lucht hangt en op zoek is naar een prooi, een typisch kenmerk van deze soort.

De torenvalk is te herkennen aan zijn roodbruine rug en vleugels met donkere vlekken. Het mannetje heeft hierbij een grijsblauwe kop en staart, terwijl het vrouwtje een geheel roodbruine bovenzijde en een bruine staart heeft. Zeker net zo typerend als zijn uiterlijk is zijn roep, een hoog en schel “kie-kie-kie-kie-kie...”. In het wild kan de torenvalk maximaal zo’n 16 jaar oud worden.

Broeden

De torenvalk broedt voornamelijk territoriaal en opvallend hierbij is, dat hij zelf geen nest bouwt, maar broedt in een oud kraaiennest of tegenwoordig steeds vaker in een (half)open torenvalkkast. Bijna altijd blijft het bij één legsel van zo’n 4 tot 6 eieren. Het vrouwtje is de enige die broedt en dit gedurende een kleine maand in het voorjaar. Na nog zo’n zelfde periode vliegen de jongen uit, waarbij opgemerkt moet worden dat ze vaak nog wekenlang door de ouders (bij)gevoerd worden.

Voedsel

De torenvalk jaagt uitsluitend overdag en doet dat bij voorkeur dus in een open landschap zoals bijvoorbeeld akkers, heide en open duinen. De veldmuis is zijn favoriete slachtoffer. Zijn dieet bestaat dan ook voor ongeveer 80% uit veldmuizen en hij vangt er zo’n 4 à 5 per dag. Maar bij gebrek hieraan doet hij zich ook wel tegoed aan

grote insecten zoals sprinkhanen en kevers, mussen of jonge (weide)vogels. De manier waarop hij zijn prooi opspoort is opvallend. Torenvalken kunnen namelijk ultraviolette waarnemen, dat voorkomt in de urine van veldmuizen. Dus door dit urinespoor te volgen kan hij uiteindelijk zelfs de best verstopte veldmuis lokaliseren. De meeste valken vangen hun prooi in de lucht en alleen de torenvalk pakt zijn slachtoffer op de grond. Trouwens het hierboven genoemde “bidden” kost erg veel energie. Bij koud weer of harde wind, als de torenvalk al veel energie kwijt is aan het op temperatuur houden van zijn lichaam, zal hij dan ook plaatsnemen op een verhoogde plek zoals een boom of paal en daar wachten op zijn prooi.

Vogeltrek

Torenvalken komen gedurende het hele jaar in een groot deel van Europa voor. De ondersoort (er zijn er 11 in totaal) die in Nederland broedt, is voornamelijk een standvogel en verblijft hier dan ook het hele jaar, terwijl de meer noordelijke en oostelijke populaties van de soort wel trekvogel zijn.

Verspreiding en aantal

Vroeger werd de torenvalk sterk bedreigd door het gebruik van pesticiden in de landbouw. Muizen kregen deze pesticiden middels hun voedsel binnen, waarna het zich opstapte in hun lichaam. Vervolgens kregen de torenvalken dit gif in hoge mate binnen door het eten van deze muizen. Ondanks strengere wetgeving rond het gebruik van pesticiden staat de torenvalk sinds 2017 toch op de rode lijst van bedreigde diersoorten. Door de intensivering van het agrarisch gebruik van graslanden komen er namelijk steeds minder veldmuizen voor. Met name een extensiever gebruik van gras- of bouwland, evenals het plaatsen van meer nestkasten zou dan ook zeker bij kunnen dragen aan het herstel van deze bijzondere valkensoort.

De kracht en pracht van bloeiknoppen, zaaddozen en zaadschermen.

AUTEUR: ANKE HOLLINK

Als je in de tuin bent en voortdurend wordt afgeleid door alles wat er om je heen gebeurt, weet je dat de tuin een lustoord is voor mens en dier.

Want waar kun je blijer van worden dan van prachtige libellen bij de vijvers, kikkervisjes in de vijvers, de vele vlinders die je borders bezoeken en de solitaire bijen en gaasvliegen die in de insectentorens al gangen hebben dichtgemaakt!

Vooral in de avonduren geven de zoogdieren je veel plezier. Muisjes die zaadjes eten van de uitgebloeide bloemen, egels die scharrelend en knorrend op zoek zijn naar slakken (ja hoor, onze tuin heeft ook heel veel slakken). Mocht er onbedoeld een egel in de vijver belanden, dan kunnen ze altijd via de geplaatste egeltrappen weer op de kant klimmen. In de winter verblijven de egels in onze tuin in de warme composthoop of delen de ondergrondse tunnel (gemaakt van een omgekeerde cementkuip en bedekt met een flinke laag zand) met overwinterende paden en kikkers.

Als dan de schemer valt gaan de vleermuizen fourageren boven je hoofd in de tuin. De aanplant van insecten-aantrekkende nachtbloeiende planten maakt de tuin dan tot een maaltijd-vriendelijke omgeving voor nachtvlinders en vleermuizen. (De één kan immers niet zonder de ander?).

Afgelopen voorjaar vonden we zelfs een eekhoornnest in een border, met vier kleine eekhoorntjes van ongeveer 6 weken oud. We verdenken nog steeds de eksters die in grote aantallen in ons woongebied leven en op hun “-strooptocht” dit nest zijn tegengekomen.

In tegenstelling tot een vleermuismoeder, die haar jong tijdens de nachtvlucht verliest en altijd weer opzoekt door gebruik te maken van sociale geluidjes, verstoot een eekhoorn haar jongen bij een verstoring van het nest. Dus moest er een opvang voor de kleine vondelingen worden gezocht. Onze zoektocht bracht ons bij het opvangcentrum voor inheemse wilde zoogdieren NOACH in Halle. Hier zijn de vondelingen liefdevol grootgebracht (eerst in de couveuse en gevoed met een spuit) en na een socialisatietraject weer uitgezet in de vrije natuur. Overigens waren de eekhoornjongen allemaal meisjes, iets dat niet veel voorkomt bij eekhoorns. Kijk eens op hun site: www.opvangnoach.nl

AGRIMONIE

Zaadknoppen agrimonie

Bloeiende Agrimonie

ENGELWORTEL

Zaadscherm engelwortel

En dan trekt een tuin nog de vele vogels. Altijd op zoek naar uitgebloeide planten waar veel zaad in te vinden is. Daarom laten we in de herfst de borders onaangeroerd staan, om ook tijdens de wintermaanden van de vogels te kunnen genieten. De dorre takken en stengels zijn prima overwinterplekken voor de vele insecten.

En dan komt natuurlijk de vraag: is een natuurrijke en diervriendelijke tuin dan niet wild en rommelig. Nee hoor, wat is er nu mooier dan de ruimte in de tuin te delen met het dierenleven. Niet in een klein, apart hoekje, maar op elke plek en overal!

Want de tuin biedt elke dag wat nieuws om je over te verbazen.

De volgende foto's laten een klein aantal planten zien uit onze tuin, van de kracht en de pracht van bloeiknoppen, zaaddozen en zaadschermen, die ook in de winter meer dan de moeite waard zijn.

FERULA

Grote plnat (150 cm) met fijn, tot vier maal toe ingesne-
den blad.

Bloemknop engelwortel

Bloemknop Ferula

Bloeiende engelwortel

Bloeiende Ferula

Ferula zaadscherm met grote bruine zaden

KOEIOOG (TELEKIA)

Bloeiende koeieoog

Zaad koeieoog

PAPAYER

Bloei knop papaver

Bloeiende papaver

Zaadknop papaver

KAARDEBOL

Zaad erg in trek bij o.a. puttertjes.

Kaardebol

TWEEJARIGE JUDASPENNING

Zaadvrucht tweejarige Judaspenning

RUIT (THALICTRUM)

Knop roze ruit

Bloeiende ruit

Zaad geelbloeiende ruit

Vragenderveen

AUTEUR: RON KRABBen

Het Vragenderveen is een levend hoogveen waarbij vooral de veenmossen er voor zorgen dat de opbouw van de turf nog steeds voortgang vindt.

Ondanks alle droogte van de afgelopen tijd kun je als je in het veen loopt zomaar wegzakken en ondervind je dat het nog wel degelijk heel erg nat is. De afgelopen week heeft het in een paar dagen toch weer gezorgd voor 33 mm regen in de regenmeter wat overeenkomt met 330 liter op 1 m2, daar hebben we er bijna 600 van dus heel goed voor het veen.

De belangrijkste veenmossen zijn:
Hoogveenveenmos.
Stijf veenmos
Fraai veenmos en
Wrattig veenmos.

Deze soorten zijn zeer zeldzaam.

De droogte begint nu zorgelijke vormen aan te nemen. Daar waar eerder geen zuurstof bij kon komen is dat nu wel het geval, gevolgen o.a. dat verrotting gaat optreden i. p.v. conservering. Dit is funest voor een hoogveen zoals het Vragenderveen, dat alleen leeft van regenwater. Allerlei gebiedsvreemde soorten krijgen zo de kans zich hier te ontwikkelen.

Dit alles zal voor de vakantieganger niet veel uitmaken, zij willen mooi weer en die kunnen ook van andere dingen genieten.

Kopij

Kopij voor het volgende nummer aanleveren voor
15 november 2019

- Landschapsonderhoud
- Landschapsinrichting
- Ondersteuning en advies
- Cursussen en excursies
- Houtproducten
- Plantgoed

Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge

WWW.VANBERKELENSLINGE.NL

'T Brendeke 10 Eibergen 0545-477587

(advertentie)

**RUIM 30.000 TECHNISCHE ARTIKELEN
UIT VOORRAAD LEVERBAAR**

**IJZERWAREN • TUIN EN PARK • CONSTRUCTIE
MECHANISATIE • TECHNIEK**

(advertentie)

Hendriks
**Landschapsonderhoud
en de kleine tuin.**

Dorpsstraat 85
7136 LJ Zieuwent
Tel: 0544-352043

Over bomen, rupsen, tuin en klimaat

AUTEUR: KEES DE ROOIJ

Tegen veler verwachtingen in heeft de ongekeende droogte en hitte van vorige zomer zich ook dit jaar in alle hevigheid voortgezet. De kleine wintervlinder en de appelbloesemkever floreerden prima. Ook dit jaar werden vele boomsoorten en fruitbomen nog tijdens het uitlopen volledig kaalgevreten door de wintervlinderrupsen. Koolmezen en andere rupsengenieters waren er te weinig om de enorme lekkernij aan te kunnen. Onze fruitoogst was nu al verloren. Maar met verbazing sloeg ik de veerkracht van de natuur gade. Eiken en andere bomen begonnen zich voor de tweede keer in een jong groen bladerenkleed te tooien. Feest voor de eikenprocessierups. Die liet zich vooral gelden in “goed” onderhouden monocultuur laanbomen met open kronen, zonder ondergroei van struweel. Voor processierupssmullers is dit n.l. niet zo’n aantrekkelijke huisvesting. Deze rupsenplaag kon zich naar hartenlust uitbreiden. Ook de fruitbomen kregen nieuwe bladeren: ditmaal een eldorado voor de meikevers en fruitmotten.

Wintervlinder en appelbloesemkever

In het najaar kruipen de ontpopte vleugelloze vrouwtjes via de stam van hun fruitboom omhoog naar de kroon. Tijdens deze tocht zijn ze kwetsbaar. Ze staan n.l. op het menu van diverse vogelsoorten. Tijdens deze tocht en boven in de boomkruin wachten ze op het mannetje en leggen ze hun 250 eitjes in de buurt van heerlijke knoppen. In het voorjaar, wanneer de knoppen uitlopen, komen ook de kleine spanrupsjes uit en schuiven aan. Deze spanrupsen kunnen gehele boomgaarden kaal vreten. Vervolgens gaan ze naar beneden en overzomereren probleemloos dank zij de kurkdroge grond. In de vroege herfst begint de cyclus weer opnieuw.

De appelbloesemkever legt haar eitjes in de knop. In het voorjaar gaat de rups de uitbottende knop van binnenuit te lijf. Resultaat: geen enkele appel of peer.

Bloeiende venkel

Moestuin

Maar met de moestuin diende zich een nieuwe mogelijkheid aan. IJverig werd er gezaaid en geplant. De droge hete dagen en koude perioden met nachtvorst half juli gevolgd door hittegolven deden de gewassen geen goed, ze schoten in de bloei nog voor ze uitgegroeid waren. We konden in ieder geval genieten van de prachtige andijviebloemen en knolvenkelbloemen.

Bloeiende andijvie

Laaneikenbomen en klimaatneutraliteit

Ondanks de in ernst toenemende klimaatcrisis is het kappen van volwassen eiken langs de wegen echt niet van de baan. En dit ondanks Parijs, klimaatdoelen, tweedekermoties e.d. Immers, daar gaat toch een andere dienst over. Vele takken van nijverheid hebben het voornemen op termijn klimaatneutraal te zijn. Zoals woningen en gebouwen, dat geldt dan voor energiesystemen maar ook voor vervuiling. De in gang gezette transitie van de landbouw is ook een voorbeeld hoe het allemaal anders moet en kan. Maar voor de scheepvaart, luchtverkeer en wegverkeer geldt dit allemaal niet. Dit zou immers betekenen dat je de uitstoot van een weg in kaart brengt en die ook opruimt door beplanting e.d. Uitstoot en compensatie zou dan deel uit moeten gaan maken van het wegontwerp en van de vergunning.

Hulpmiddelen:

Verbranden van 1 liter benzine levert 2300 gr.CO₂, voor een auto van 1:15 is dit 150 gr/km

Verbranden van 1 m³ aardgas levert 2300 gr CO₂

Een flinke laan-eik van 100 jaar verwerkt per jaar ongeveer 275 kg CO₂

Deze boom neemt dus per jaar de CO₂ uitstoot van 1800 autokilometers op.

Een auto met 12000 km/jaar heeft dus 7 grote volle bomen nodig en een huis van 2000m³ gas 17 grote bomen voor de jaarlijkse CO₂ opname.

Puzzel:

Op een weg van 10 km komen per dag gemiddeld 2000 zuinige personenauto's langs. Verbruik 1:15

- Hoeveel kg CO₂ wordt op die weg per jaar uitgestoten.
- Hoeveel forse laanbomen zijn er (langs die weg) nodig om die uitgestoot CO₂ te verwerken?

Agenda

Zondag 18 augustus IVN Oost-Achterhoek

Wandeling: Kraanvogels.

Aanvang: 14.00 uur.

Startpunt: Maneschijnweg, Vragender.

Zondag 8 september KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Plantenwerkgroep : Schraalland en heidegebied.

Aanvang: 14.00 uur.

Locatie: Verzamelen bij kruising Vreehorstweg-Veldhorstweg, Winterswijk.

Zondag 9 september IVN NMA

Wandeling langs de Slinge.

Aanvang: 14:00 uur.

Startpunt: Parkeerplaats bij het Lebbenbruggemuseum, Lebbenbruggedijk 25, Borculo.

Woensdag 11 september IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Waterfootprint.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Den Diek, Dijkstraat 30, 7131 DP Lichtenvoorde.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00).

Zaterdag 14 september KNNV Oost-Achterhoek

Floron plantenexcursie. De stad Zutphen.

Vertrek: 10.00 uur station Winterswijk.

Zondag 15 september IVN Oost-Achterhoek

Wandeling: Slinge-Ruulosebroek.

Aanvang: 14.00 uur.

Startpunt: Tov Café De Duif, Groenloseweg 57, 7261 KM Ruurlo.

Zondag 22 september KNNV Oost-Achterhoek

Paddestoelenexcursie Landgoed Gossink in Henxel.

Vertrek 14.00 uur bij het VVV kantoor, Mevr. Kuipers-Rietbergplein 1, 7101 DD Winterswijk.

Zaterdag 28 september KNNV Oost-Achterhoek

Paddestoelenexcursie Wooldse Veen.

Vertrek 14.00 uur De Storm, Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.

Woensdag 9 oktober IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Vergeten groenten en kruiden.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: De Huve, Grotestraat 52, 7151 BD Eibergen.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00).

Zaterdag 12 oktober KNNV Oost-Achterhoek

Paddestoelenexcursie Landgoed Kotmans, Miste.

Vertrek 14.00 uur De Storm, Haitsma Mulierweg 11, 7101 BX Winterswijk.

Zondag 13 oktober IVN NMA

Paddestoelen zoeken op landgoed Beekvliet.

Aanvang: 14:00 uur.

Startpunt: Tegenover Borculoseweg 36, Barchem.

Zondag 20 oktober IVN Oost-Achterhoek

Wandeling: Paddestoelen in het Wolinkbos.

Aanvang: 14.00 uur.

Startpunt: Dennenweg, Haarlo.

Zondag 10 november IVN NMA

Wandeling landgoed Verwolde.

Aanvang: 14:00 uur.

Startpunt: Kruispunt Horstweg / Oude Holterweg, 7245 TB Laren.

Woensdag 13 november KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Thema-avond: Woeste gronden en historisch landschap.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00).

Zondag 17 november IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Wandeling: Cultuurhistorie.

Aanvang: 14.00 uur.

Startpunt: Buurloseweg, Kotten/Winterswijk.

Zondag 8 december IVN NMA

Wandeling Het Groote Veld.

Aanvang: 14:00 uur.

Startpunt: Bij km.paal 10.0 aan de provinciale weg N346 tussen Lochem en Zutphen.

Woensdag 11 december IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Wie het kleine niet eert.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Den Diek, Dijkstraat 30, 7131 DP Lichtenvoorde.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00).

Zondag 15 december IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Wandeling: Winterwandeling.

Aanvang: 14.00 uur.

Startpunt: Parkeerplaats Kruidenhof, Mallumsemolenweg, Eibergen.

Zie ook de actuele agenda's op:

www.ivn.nl/oost-achterhoek

www.knnv.nl/oost-achterhoek

www.ivn.nl/afdeling/noord-midden-achterhoek

BURO @ LLOU

TUIN & LANDSCHAPSONTWERP

- Tuinontwerp voor particulieren, instellingen en bedrijven.
- (Her)inrichting van boerenerven.
- Landschapsplannen.
- Cursussen.
- Advies.

www.burocollou.nl

Buro Collou is een **ontwerpbureau** dat zowel grootschalig als kleinschalig werkt. Grootschalig in de vorm van bijvoorbeeld **landschapsplannen** en kleinschalig in de vorm van **tuinen** voor particulieren en instellingen.

Natuur en milieu zijn in alle gevallen belangrijk voor de ontwerpkeuzes.

Streekeigen beplanting, landschappelijke context en duurzame materialen zijn het uitgangspunt.

Buro Collou maakt (her)inrichtingsplannen voor boerenerven, bijvoorbeeld in het kader van functieverandering, waarbij het streekeigen karakter van huis en erf voorop staat.

Looweg 10 7152AL Eibergen 0545-479765 jac@burocollou.nl

www.burocollou.nl

Buro Collou is aangesloten bij vereniging 'Wilde Weelde' vakgroep natuurrijke omgeving.

Buro Collou draagt het IVN een warm hart toe.

